

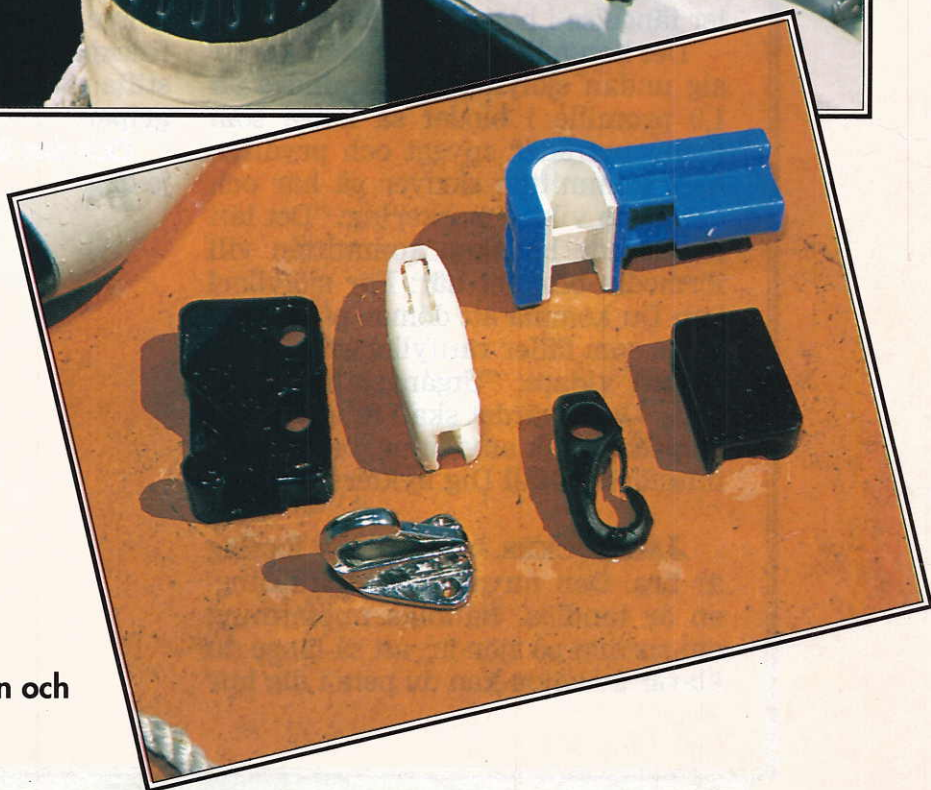

Behövs fender- fästen?

Vi har provat marknadens fendefästen och hittat ett som fungerar.

AV LASSE GENBERG

6

VI BÅTÄGARE NR 7 1993

●●● Eftersom jag kan slå en knop har jag aldrig brytt mig om att fundera på att skaffa ett fenderfäste. Knopen är överlägsen. Den kostar ingenting. Slits aldrig ut. Kan varieras efter underlaget. Kan slås så att den öppnas med ett ryck. Sitter alltid – om den slås rätt vill säga. Trots detta kommer nya varianter fenderfästen ut på marknaden varje år.

Uppenbarligen finns ett behov.

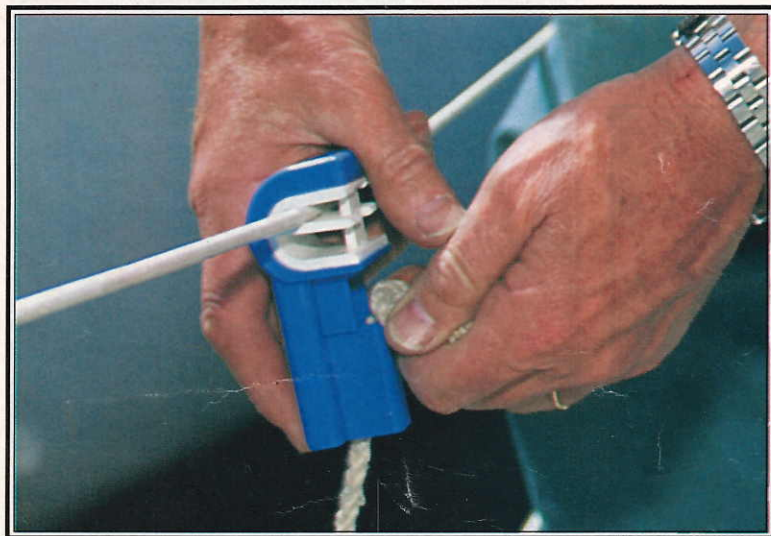
Som jag ser det av två skäl.

Dels har många svårt att lära sig slå en knop eller svårt att komma ihåg hur man gör år från år.

Dels behövs två händer för att knopa en fender. Och ibland är man tvungen att hålla i sig med en hand för att hålla sig kvar ombord.

Jag har sett en rad märkliga fenderfästen genom åren, de allra flesta pillriga, tålmodskrävande konstruktioner som krävt två händer för att hanteras och därmed omedelbart diskvalificerats.

På båtmässan i vintras presenterades en ny, svensk konstruktion, Fend-Fix, som gav oss anledning att prova de som idag finns att köpa i butikerna.

Bäst som klädnyppa

Man ska inte sparka på ett missfoster. Det räcker att beskriva det. Fenderhållaren Fen-De-Vite är en historia i plast som ser ut som överdelen på en rörtång. Käften ska sluka mantåget eller räckets (olika insatser finns). Med ett handgrepp skjuter man ned en liten grind som sluter käften samtidigt som tampen i andra ändan kommer i beknip. I tampens andra ände sitter en fender, som alla förstår.

Vi utförde manövern 20 gånger på lite olika båtar men lyckades aldrig komma under 15 sekunder från det att vi tagit tag i manicken tills dess fendern satt på plats.

15 sekunder är lång tid.

Detta var på dagen. Torrt och fint väder. Fendern låg klar på däck. I regn och kyla tar det längre tid. Skjutmekanismen är slät och svår att greppa. Käften gapar svårligen över mantåg utan lirk. Ändknopen, som gör att tampen inte

rappar ur, är alltid i vägen – egentligen behöver man tre händer för att manövrera Fen-De-Vite. Lägg därtill att förvarad bland tampar och annat i ett stuvfack så fastnar manicken överallt. Samma sak på däck när man drar den efter sig.

Fen-De-Vite är både trevlig och snygg att se på, väl utformad, skickligt tillverkad, men en skrivbordsprodukt från början till slut som inte på minsta vis underlättar i den svåra konsten att sätta ut en fender.

Går eventuellt att använda som kraftig klädnyppa. Pris ca 70 kr.

Fenderhållanden Fen-De-Vite är stor, klumpig och knappast funktionell.

Den kräver två händer för att manövreras.

Vi fann att den fyller en funktion ombord – som klädnyppa eller om man ska rigga upp sol- eller regnskydd med hjälp av en presenning.

En som fungerar

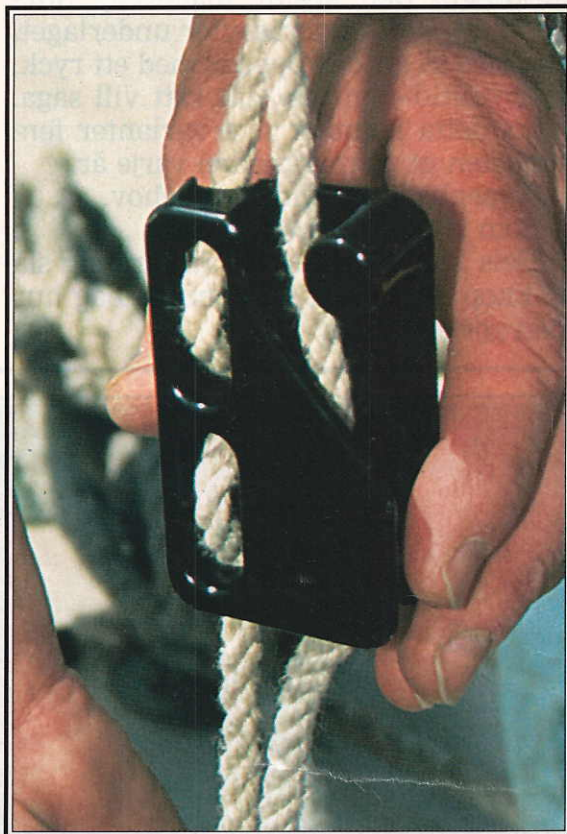

Den här lilla klädnypsliknande fenderfästaren fungerar utmärkt på mantåg och kan hanteras med en hand. Den glider heller inte i sidled utan biter sig fast riktigt bra. När kommer en variant vars gap sväljer räcken?

Den marina uppfinnarverkstaden Aronowitsch & Lyth levererar innovationer för båtbruk år efter år. Varannan brukar gå hem. Fend-Fix har förutsättningar att bli något. Inte därför att den ersätter knopen, fenderfästarnas paradnummer, utan därför att den gör det möjligt att fendra av med en hand. Ja, faktiskt. Jag var skeptisk när jag såg trollerinumret på mässan. Som alla andra demonstrationer, i TV-Shop eller levande i varuhusens entréplan, en synvilla, trodde jag. Nu har jag provat. Med den misstänksammes manipulativa tröghet i motoriken prövade jag 10 gånger i rad. Jag mer eller mindre slängde tampen med Fend-Fix monterad över mantåget. Den fäste med ett bekräftande snäpp. Varje gång. Konstruktionen påminner om en stor, gammaldags klädnyppa. Tampen träs in, och hålls på plats av några långsgående räfflor. Själva nypan träs över mantåget. Tampen är lätt att justera och låses lätt över en tunga.

Stabil konstruktion. Slits förmodligen inte ut. Fend-Fix fastnar naturligtvis på allt som det går att fastna på, på väg från stuvutrymme till plats för fendring, men det är helt enligt lagen om alltings jäklighet och det kan varken Aronowitsch eller Lyth göra något åt. Pris 39 kr.

Fel plats

Clamcleat är i grund och botten en räfflad skära som sätter tampen i beknip. Den ersätter knopen/knappen. Är lätt att fästa, lätt att lossa och allmänt stryktålig.

Den här varianten fungerar alldeles utmärkt när man ska fästa grejer på biltaket eller surra en bräda längs relingen på båten, men att rekommendera den som fenderfästare, som många expediter i båttillbehörsaffärer gör, är att ta i. Otymlig, lossar lätt och faller överbord, knixig att hantera. Nej, rätt sak på rätt plats. Clamcleat kan användas till mycket ombord, men icke som fenderfästare. Mellanstorlek kostar ca 50 kr.

Enhands

Att fendra av med en hand är en konst som går att lära. Häng ut fendern, släpp ner fendern så långt den ska, ryck upp fendern på däck. Nu ska knopandet ske. Börja med ett par rundtörnar så att tampen hålls på plats. Gör sedan två halvslag runt egen part. Samsa knopen och släng ut fendern.

Den här manövern tar lite tid, men är å andra sidan säker.